

Rusmedelspolicy och -handlingsplan

Korsholms gymnasium

2022

Innehåll

1 INLEDNING.....	3
2 SYFTE	3
3 MÅLSÄTTNINGAR	3
3.1. En hälsosam livsstil.....	3
3.2. Studerande börjar inte använda rusmedel under skoltiden	3
4 VÅRA SPELREGLER	3
4.1. Vår verksamhet	3
4.2. Våra lokaler.....	3
4.3. Vår skolpersonal	4
5 Handlingsplan då rusmedel påträffas på skolan	4
5.1. Tobaksprodukter	4
5.2. Alkohol.....	5
5.3. Narkotika & doping	6
5.4. Övrigt.....	6
6 Juridiska perspektivet.....	7
6. 1 Rusmedelstest	7
7 Rusmedel och lagen.....	8

1 INLEDNING

Detta dokument beskriver skolans ställningstaganden, riktlinjer och handlingsmodeller gällande rusmedel. Med rusmedel avses alkohol, tobaksprodukter, narkotika och doping.

2 SYFTE

Policyn och handlingsplanen finns för att skapa en rusmedelsfri miljö under skoldagen, fastställa skolans regler gällande rusmedel och för att skolpersonalen ska ha verktyg till att hantera möjliga situationer där rusmedel förekommer. Policyn och handlingsplanen stöder barns och ungas hälsosamma levnadsvanor och ger förutsättningar för en rusmedelsfri skolmiljö.

Syftet för policyn är att skapa tydliga riktlinjer för vilka förhållningsregler gällande rusmedel som gäller för ungdomar, unga vuxna och skolpersonal under skoltiden. Med tydlighet minskar risken för olika tolkningar, t.ex. att en del tycker att det är okej att vuxna eller skolpersonalen använder nikotinprodukter under skoldagen, medan andra inte tycker att det är okej. Handlingsplanens syfte är att klargöra vem som ansvarar för vilka delar, ifall rusmedelsanvändning påträffas inom skolans verksamhet, och hur man ska hantera dessa situationer. Policyn och handlingsplanen omfattar alla på skolan.

3 MÅLSÄTTNINGAR

3.1. En hälsosam livsstil

Med hjälp av policyn och handlingsplanen vill vi bidra med en hälsofrämjande, rusmedelsfri skolmiljö för ungdomar och unga vuxna, där alla trivs. Vi vill också verka för en positiv livsstil. Målet är att skolan är rusmedelsfri, att alla i personalen och föräldrarna till våra studerande ska veta vad som gäller rörande rusmedel på skolans område och under gemensamma evenemang i skolans regi.

3.2. Studerande börjar inte använda rusmedel under skoltiden

Vårt mål är att inga studerande börjar använda rusmedel under den tid de går på skolan. Skolans personal och andra vuxna på skolan fungerar som förebilder, vilket betyder att alla vuxna är i nyckelposition för att föra fram hälsofrämjande värderingar.

4 VÅRA SPELREGLER

4.1. Vår verksamhet

- All verksamhet som ordnas i skolans regi är rusmedelsfri.
- Gäller även resor, läger och tävlingar.
- Vi stöder alla på skolan som vill sluta använda rusmedel, både unga och vuxna. Stödet ges i samarbete med studerandehälsovården och arbetshälsovården.
- I vår handlingsplan definierar vi det tillvägagångssätt vi använder, ifall rusmedelsanvändning påträffas på skolan.
- Skolpersonal och föräldrar uppmanas att vara goda förebilder.

4.2. Våra lokaler

- Rusmedelsanvändning är inte tillåtet i skolans utrymmen. Ej heller på skolområdet, när studerande vistas i lokalerna.

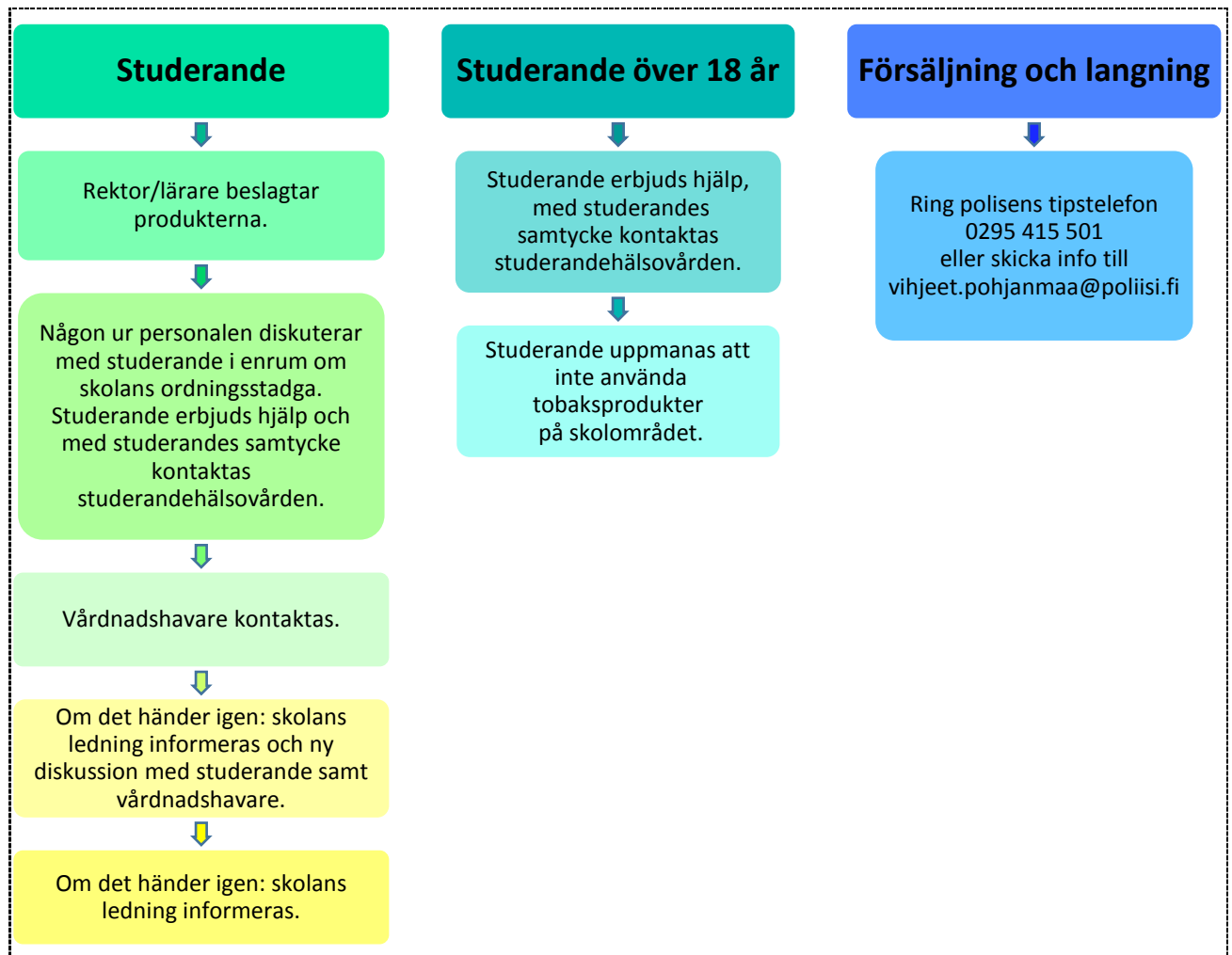
4.3. Vår skolpersonal

- Varje vuxen som är involverad i skolans aktiviteter är rusmedelsfri när hen agerar i skolans verksamhet (gäller också snusanvändning).
- Då vuxna representerar skolan avhåller de sig från att använda rusmedel.
- Vi stöder skolpersonalen att genomföra rusmedelsförebyggande insatser med våra studerande.
- Vi uppmuntrar skolpersonal till att vara goda förebilder.
- Skolans ledning känner till etiken i rusmedelsförebyggande verksamhet.

5 Handlingsplan då rusmedel påträffas på skolan

5.1. Tobaksprodukter

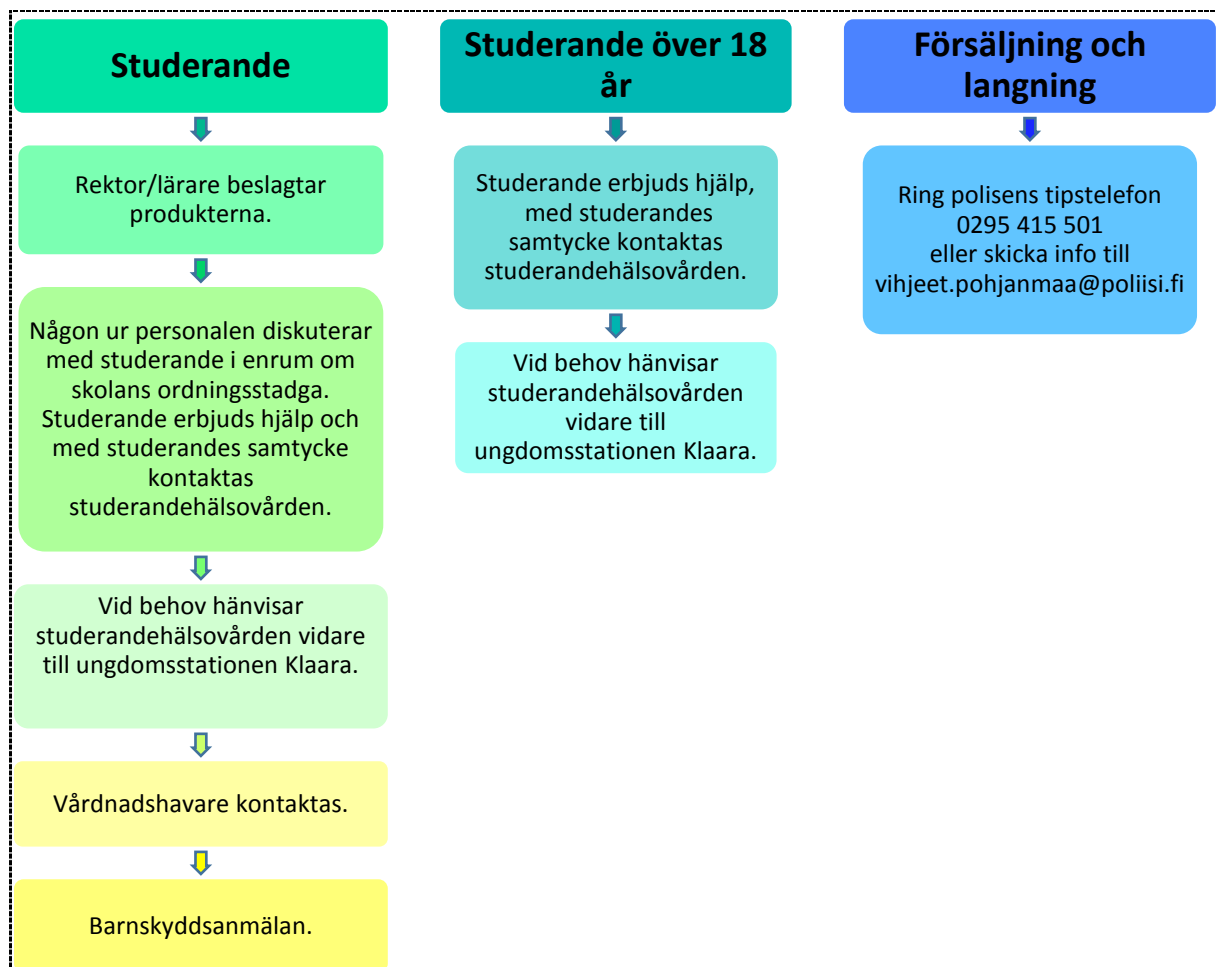
Om vi misstänker att en person på skolan under skoltid köper, langar, säljer, innehar eller använder tobak eller snus, agerar vi så här:

- Någon ur skolpersonalen tar upp det med den studerande i enrum, och lyfter bland annat fram skolans gemensamma ordningsstadga. Första prioritet är att stödja och hjälpa den unga. Vi konstaterar att det är olagligt att langa och sälja snus, likaså att inneha tobaksprodukter som minderårig.
- Om en utomstående person säljer rusmedel till skolans studerande, ring polisens tipstelefon 0295 415 501 eller skicka information till vihjeet.pohjanmaa@poliisi.fi.
- Ifall snus- eller tobaksanvändningen eller snusförsäljningen (eller en misstanke om det) fortsätter på skoltid, tar vi upp det här med studerande på nytt, meddelar om det till vårdnadshavare, och påminner hela gruppen om spelreglerna. Skolans ledning informeras.
- Ifall den unga efter dessa åtgärder fortsätter använda tobak eller snus, eller fortsätter langa eller sälja, informerar vi skolans ledning. Ledningen bestämmer om fortsatta åtgärder, med noggrann hänsyn till det enskilda fallet.

5.2. Alkohol

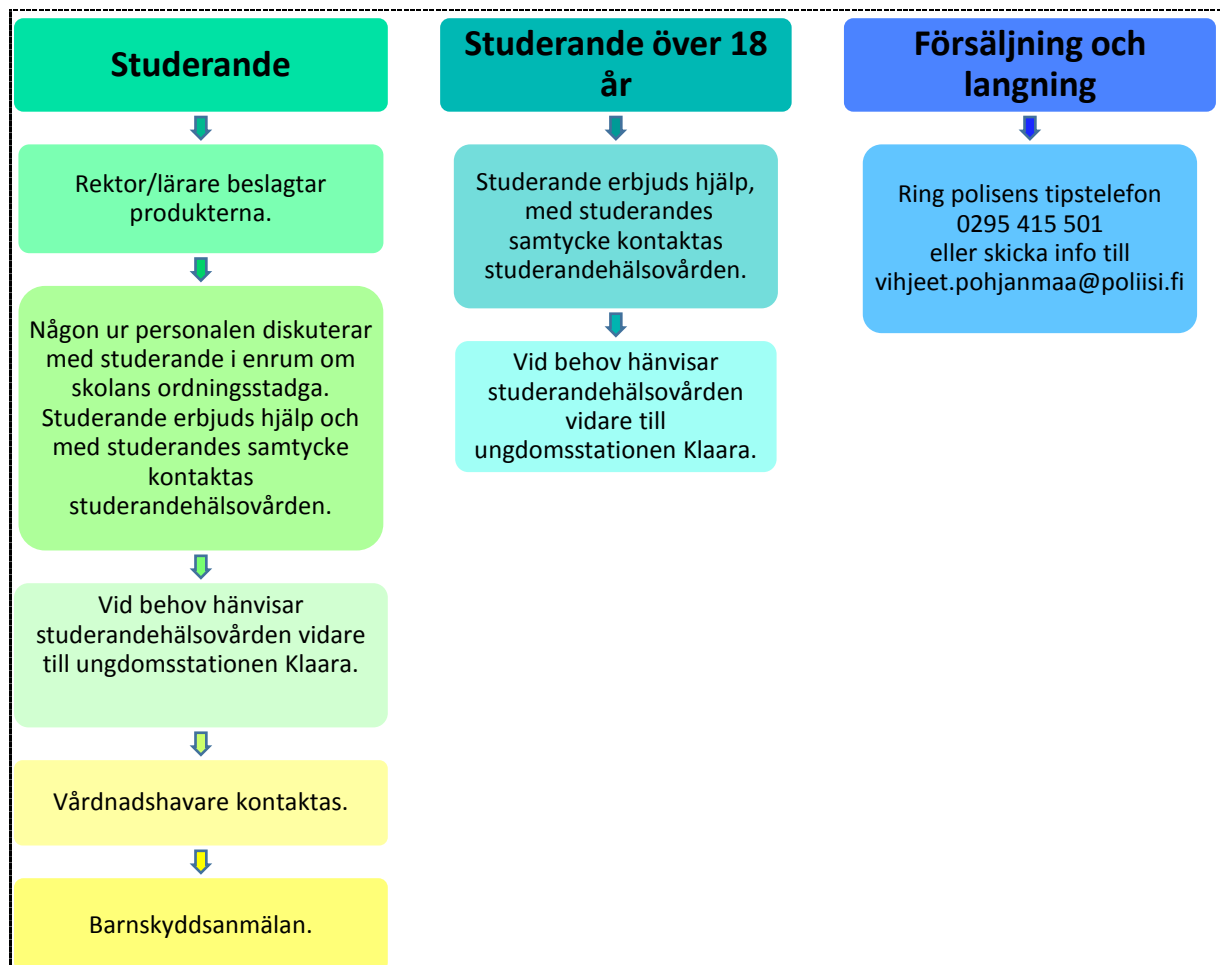
Om vi misstänker att en studerande som deltar i skolans verksamhet är berusad tar vi kontakt med vårdnadshavare och studerandehälsovården. Följande skoldag tar en vuxen från skolans personal upp saken med studerande i enrum, och lyfter fram skolans gemensamma regler. Första prioritet är att stödja och hjälpa den unga. Kuratorn eller skolpsykologen konsulteras vid behov. Kontakta barnskyddsmyndigheten för konsultation, barnskyddsanmälan görs (för personer under 18 år).

5.3. Narkotika & doping

Om vi misstänker att en studerande på skolan innehar, använder eller säljer narkotika eller doping tar vi kontakt med vårdnadshavare och vid behov för personen till relevant hälsovård. En vuxen från skolans personal tar upp saken i enrum tillsammans med personen i fråga samt hans vårdnadshavare, där man lyfter fram skolans gemensamma regler. Är studerande påverkad tar man diskussionen följande skoldag.

Första prioritet är att stödja och hjälpa den unga. Vid behov kan studerandehälsovårdare eller annan relevant person konsulteras. Barnskyddsmyndigheten kontaktas för konsultation och barnskyddsanmälan görs (för personer under 18 år). Polisen kontaktas omedelbart ifall narkotiska preparat beslagtogs eller innehav misstänkts. Omedelbar kontakt till polisen sker även vid misstanke om försäljning.

5.4. Övrigt

Studerande erbjuds stöd för avvänjning hos studerandehälsovården. Genom samtycke kontaktas studerandehälsovården, som sedan kontaktar studerande.

Ifall en lärare eller annan skolpersonal använder rusmedel i samband med skolans verksamhet tas saken upp med förmannen, som bestämmer om fortsatta åtgärder.

Ifall en förälder använder rusmedel i samband med skolans verksamhet, bes personen sluta användningen på plats, alternativt avlägsna sig från platsen. Upplevs personen som hotfull kontaktas myndigheter.

5.5. Dejourerande telefonnumror

Polisen: 112

Polisens tipstelefon: 0295 415 501 eller e-post: vihjeet.pohjanmaa@poliisi.fi

Alla nya kontakter och barnskyddsanmälningar i Korsholm:

Pia Bäck, socialarbetare (måndag–torsdag), tfn 06 327 7248

Madeleine Svanström, t.f. socialarbetare (tisdag–fredag), tfn 06 327 7234

Telefontid: måndag, tisdag & fredag kl. 12–13, onsdag & torsdag kl. 8.30–9.30

I brådskande situationer, ring Österbottens social- och krisjour (öppet alla dagar dygnet runt):
06 218 9555

E-post: sosiaalipaivystys@ovph.fi (inte akuta ärenden)

Blankett för anmälan:

https://thl.fi/documents/805108/0/Barnskyddsanm%C3%A4lan_anm%C3%A4lningsdel_saavutettava.pdf/f2fccad5-2ed3-86f4-6ad1-3f0a09a3cc5f?t=1576835644576

6 Juridiska perspektivet

6. 1 Rusmedelstest

- Enligt tvångsmedelslagen räknas bl.a. utandningsprov, salivprov, blodprov och urinprov som kroppsbesiktning, det vill säga den allvarligare formen av genomsökning av person (jfr kroppsvisitation)
- Ett test förutsätter äkta frivillighet (se t.ex. JK 8/50/00): vägran får inte leda till straff eller ytterligare utredningar - en vägran till rusmedelstest får alltså inte tolkas som ett positivt resultat
- I ett nyare fall (JK 197/1/2013) ifrågasätts huruvida ett samtycke kan vara frivilligt med tanke på maktbalansen – kan alltså tolkas som att det inte finns frivilliga rusmedelstest
- Narkotikatestning är bara möjligt inom yrkesutbildningen
- Endast polisen kan tvinga en studerande till ett test, men det förutsätter att ärendet utreds som ett brott

6.2 Disciplinärenden och rättsväsendet

- Det är inte längre möjligt inom grundläggande utbildning eller yrkesutbildning att avhålla en elev eller studerande från studier på grund av pågående förundersökning
- Har ansetts strida mot oskuldspresumtionen och kan leda till dubbelbestraffning
- Om en studerande frikänns i domstol kan man inte ge disciplinstraff för samma sak, men vid fällande dom kan man i vissa fall också avstänga en studerande
- Torde förutsätta att den studerande utgör en konkret säkerhetsrisk – att ett brott har begåtts räcker inte i sig

6.3 Granskning av studerandes saker

- Rektor och lärare har rätt att granska en studerandes saker genom att söka igenom dennes väska och skåp samt känna utanpå kläderna
- Kräver att det är uppenbart att den studerande besitter ett föremål eller ämne som är förbjudet och farligt (inte t.ex. tobak) – det är inte möjligt med "razzia"
- Granskaren ska vara av samma kön och en annan vuxen ska närvara, om möjligt någon som den studerande valt
- Finkänslighet måste iakttas
- Gäller inte t.ex. studerandes rum på internat eller hotell

6.4 Omhändertagande av saker

- Rektor och lärare får omhänderta föremål och ämnen som är förbjudna enligt lag eller skolans ordningsregler
- Om det är fråga om farliga föremål eller ämnen och den studerande gör motstånd kan maktmedel användas
- Omhändertagna föremål och ämnen ska ges
 - till vårdnadshavarna eller till den studerande själv om hen är myndig
 - omedelbart till polisen om inte heller en myndig person får inneha sådana föremål eller ämnen
- Tobak och alkohol får destrueras

6.5 Hänvisning till rusmedelsvård och vårdavtal

- Målet med ett ingripande torde vara att den studerande ska sluta använda rusmedel, varför det är naturligt att man hänvisar till vård när den studerandes situation så kräver
- Utbildningsanordnaren kan dock inte tvinga en studerande till vård ("vård eller straff"), inte heller ingå "vårdavtal" med studeranden där hen förbinder sig till vård och eventuellt får ett straff om vården avbryts
- Utbildningsanordnaren har inget legitimt anspråk på kontinuerlig information om vårdens framskridande

7 Rusmedel och lagen

Alkohollag 83 § (28.12.2017/1102)

Den som är under 20 år får inte inneha starka alkoholdrycker. Den som är under 18 år får inte inneha svaga alkoholdrycker.

Tobakslag 118 § (29.6.2016/549)

Den som inte har fyllt 18 år får inte inneha tobaksprodukter eller nikotinvätska.

Narkotikalag 5 § (30.5.2008/373)

Produktion, tillverkning, import till och export från Finlands territorium, transport, transitering, distribution, hantering, innehav och användning av samt handel med narkotika är förbjudet.

Barnskyddslag (13.4.2007/417)

Du är skyldig att göra en barnskyddsanmälan när du misstänker att ett barns behov av barnskydd bör utredas. Anmälan kan ha ytterst varierande orsaker. Det kan handla om till exempel försummelse av barnets behov, att barnet har lämnats vind för våg, bristande vård eller omsorg, vårdnadshavarens missbruksproblem eller psykisk ohälsa, svårigheter att orka, barnets rusmedelsmissbruk, självskadebeteende, symtom i form av kriminalitet, allvarliga kommunikationsproblem mellan föräldern och barnet eller barnets orimligt stora ansvar för familjens vardag, till exempel till följd av sjukdom hos föräldern. Tröskeln för att göra en barnskyddsanmälan ska vara låg. Om du inte är säker på om du borde göra en barnskyddsanmälan, kan du rådfråga välfärdsområdets socialarbetare utan att uppge barnets identitet.

Läs mer om barnskyddsanmälan: <https://thl.fi/sv/web/handbok-for-barnskyddet/arbetsprocesser/barnskyddsanmalan>